

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 139/2016-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 50 ods. 3, čl. 59 a čl. 65 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 47/2014 zo 14. júla 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 To 45/2012 z 20. marca 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 50 ods. 3, čl. 59 a čl. 65 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn.

4 Tdo 47/2014 zo 14. júla 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 To 45/2012 z 20. marca 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 61/2011 z 5. apríla 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Krajský súd v odvolacom konaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 To 45/2012 z 20. marca 2013 tak, že zrušil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu a sám rozhodol o vine sťažovateľa pre pokus z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 114 ods. 1 k § 189 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a trest prepadnutia veci. Najvyšší súd sťažovateľom podané dovolanie uznesením sp. zn. 4 Tdo 47/2014 zo 14. júla 2015 odmietol. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti koncentruje svoju argumentáciu do niekoľkých rovín.

3.1 Vo všeobecnej rovine svojej argumentácie nesúhlasí s hodnotením v jeho trestnej veci vykonaných dôkazov krajským súdom ako súdom odvolacím, na čo účinne nereflektoval ani najvyšší súd v dovolacom konaní, k čomu v súhrne uviedol: „*Mám za to, že NS SR sa mal zaoberať dôkazmi, lebo ako vypliva boli preskúmané dôkazy KS PO a neboli odstránené nedostatky ako aj o sporne zápisnice sa KS PO v odôvodnení svojho rozhodnutia... opiera o sporne zápisnice.*“ Inými slovami, sťažovateľ je toho názoru, že „*... NS SR sa mal zaoberať dôkazmi, lebo dôkazy ktore boli použité proti obv. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] boli v rozpore so zákonom čím bolo porušené základné právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky.*“ V ďalšom, doplňujúc svoju argumentáciu dôvodiac, že „*Skutok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného, musí byť tzv.*

skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého sa uznáva obvinený za vinného“, namietal aj nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, ktorý mal byť podľa názoru sťažovateľa kvalifikovaný ako trestný čin násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197 Trestného zákona alebo trestný čin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona.

3.2 V konkrétnejšej rovine svojich sťažnostných námietok poukazuje na pochybenia v postupe orgánov činných v trestnom konaní v priebehu prípravného konania, ktoré vo veci konajúce súdy nezohľadnili, resp. sa s nimi účinne nevysporiadali vo svojich rozhodnutiach. Išlo o tieto pochybenia: (i) *„nepríslušnosť súdu“*, (ii) *„údajná sms nebola zadokumentovaná“*, (iii) *„[REDAKOVANÉ] nedoručené uznesenie“*, (iv) *„domová prehliadka nezákonná“*, (v) *„výpisy telefónnych hovorov, sms správ sú nezákonné nakoľko boli vyhodnotené pred doručením príkazu zo súdu“* a nakoniec (vi) *„porušenie práva na obhajobu pri výpovediach zo dňa 17.12.2009 a zo dňa 10.2.2010.“* Ku každému prezentovanému pochybeniu sťažovateľ predostiera vlastné hodnotiace súdy a navrhuje z jeho uhla pohľadu správny postup, ktorý mal byť v konečnom dôsledku zohľadnený v jeho prospech.

4. Z obsahu argumentácie sťažovateľa (pri súčasnej absencii petitu ako návrhu na rozhodnutie ústavného súdu, pozn.) v podanej sťažnosti je zrejmé, že brojí proti postupu, resp. namieta postup najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 47/2014 a jeho uznesenie zo 14. júla 2015, ako aj postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 61/2011 a jeho rozsudok z 5. apríla 2012.

II.A

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom,

ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je ani zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To

všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, bod 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

11. K sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva na obhajobu garantovaného čl. 50 ods. 3 ústavy ústavný súd predostiera, že zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutným prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru ústavného súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 34/99), a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Tdo 47/2014 zo 14. júla 2015 v podstatnom uviedol:

„Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní veci zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne splňa podmienky uvedené v § 372 ods. 1 a § 373 ods. 1 a ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ ani písm. f/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí však dospel k záveru, že dovolanie podané obvineným [REDAKOVANÉ] nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 (prvá veta) Tr. por., dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejavy stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených väd v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky

uvedené v tomto ustanovení) a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat' nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti totiž predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v odvolacom konaní, a v podstate by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisového (vyšetrovacieho i súdneho) materiálu vyplýva, že v priebehu trestného konania (t. j. v prípravnom konaní, v konaní pred súdom prvého ani druhého stupňa) nebola vznesená ani jedna z dovolacích námietok uvádzaných obvineným [REDAKOVANÉ]. S výnimkou podaného dovolania nebola žiadnym spôsobom napadnutá príslušnosť súdu, porušenie práva na obhajobu (zadokumentovanie SMS správy, porušenie práva na povinnú obhajobu vrátane absentujúceho poučenia o ňom, nedoručené uznesenie o vznesení obvinenia) či zákonnosť vykonaných dôkazov (nezákonne vydané príkazy na domové prehliadky a na poskytnutie výpisov z telefónnych hovorov, a vykonanie domovej prehliadky v rozpore so zákonom), hoci tieto okolnosti museli byť obvinenému známe už v pôvodnom konaní, dokonca už v štádiu prípravného konania. Z toho dôvodu obvinený dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. g/ Tr. por. takto obsahovo vymedzené nemohol v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v odvolacom konaní použiť. Na tom nič nemení dokonca ani skutočnosť, že v základnom konaní mal obvinený iného obhajcu než v odvolacom konaní.

Pokiaľ však ide o námietku obvineného o tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia oprel o zápisnice z výsluchov podozrivého (zápisnice zo 17. decembra 2009 a 10. februára 2010), hoci tieto výsluchy boli vykonané bez prítomnosti obhajcu pri povinnej obhajobe, dovolací súd konštatuje, že táto (označená v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.) nemôže byť viazaná na splnenie podmienok uvedených v § 371 ods. 4 Tr. por. K namietanému postupu totiž došlo až v konaní (resp. rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktorého nezákonnosť je napadnuteľná až po skončení trestného stíhania a vydaní rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie právoplatne

skončilo. Trvanie na splnení požiadavky ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. by v takomto prípade znamenalo reálne odňatie možnosti obvineného uplatniť svoje práva v dovolacom konaní (bez toho, aby obvinený mal možnosť to ovplyvniť) a následne aj porušenie jeho ústavného práva na prístup k súdu a na súdnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky). Dovolací súd preto pristúpil k preskúmaniu tejto námietky.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V prejednávanej veci dovolateľ namietal, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí opiera o zápisnice z výsluchov zo 17. decembra 2009 a 10. februára 2010, ktoré mali byť nezákonnými dôkazmi. Ako dôvod uviedol, že v tom čase bol vypočutý v postavení osoby podozrivej zo spáchania trestného činu, pričom výsluch bol vykonaný bez prítomnosti obhajcu za účelom zabezpečiť, pod psychickým a fyzickým nátlakom, jeho priznanie. Poukázal aj na skutočnosť, že nemal obhajcu ani zvoleného ani ustanoveného. Napriek tomu sa odvolací súd o tieto dôkazy oprel, prihliadol na ne a vyhodnotil ich.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu, ktoré prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou je hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona (§ 119 ods. 2 (veta prvá) Tr. por.). Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Je však treba podotknúť, že zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou (§ 119 ods. 4 Tr. por.), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. Rovnako je podstatnou chybou konania, ak súd opiera svoje skutkové zistenia a právne závery o dôkazy, ktoré na hlavnom pojednávaní neboli vykonané alebo už v prípravnom konaní neboli vykonané zákonom predpísaným spôsobom a ich procesné nedostatky pred súdom neboli stanovené (ZSP 54/2001). Aby bol uvedený dovolací dôvod skutočne obsahovo naplnený, musí sa súdne rozhodnutie o takejto nezákonne získanej dôkaznej prílohe aj reálne opierať.

Pokiaľ ide o namietané zápisnice o výsluchu dovolateľa zo 17. decembra 2009 a 10. februára 2010, z vyšetrovacieho spisu (1. časť) vyplýva, že dovolateľ tu bol vypočúvaný v postavení podozrivej osoby, bol poučený o právach a povinnostiach podľa § 34, § 121 a nasl. Tr. por. vrátane práva zvoliť si obhajcu. Túto možnosť dovolateľ nevyužil, resp. pri výsluchu zo dňa 10. februára 2010 prehlásil, že v prípade, ak bude v danej veci obvinený a pôjde o prípad nutnej obhajoby, žiada o ustanovenie obhajcu. Tento mu bol následne súdom po vznesení obvinenia ustanovený (opatrenie Okresného súdu Prešov z 11. februára 2010). Pri oboch výsluchoch dovolateľ svojim podpisom potvrdil, že na neho nebol vyvíjaný žiaden psychický ani fyzický nátlak a že vypovedal dobrovoľne. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že uvedené výsluchy boli vykonané v neprítomnosti obhajcu, túto nemožno považovať za opodstatnenú, pretože v tomto štádiu trestného konania neexistoval zákonný dôvod na povinnú obhajobu. Okrem iného, v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Tr. por., totiž povinná obhajoba vzniká až momentom vznesenia obvinenia, teda vtedy, keď sa osoba podozrivá dostane do pozície osoby obvinenej z trestného činu. Zmenou postavenia sa totiž podstatne mení postavenie tejto osoby predovšetkým čo do jej práv a povinností, rovnako ako možností orgánov činných v trestnom konaní a súdu zasahovať do jej práv v súvislosti s týmto trestným konaním. Zákonodarca teda jasne vyjadril vôľu chrániť práva osôb obvinených z trestného činu povinnou obhajobou tak, aby sa mohli kvalifikovane brániť.

Na druhej strane treba uviesť, že súčasná právna úprava neumožňuje prečítať zápisnicu o výpovedi zadržaného podozrivého na hlavnom pojednávaní, teda vykonať ho ako dôkaz, aj keď bol výsluch vykonaný zákonným spôsobom. Tento záver, ktorý je založený predovšetkým na výklade ustanovenia § 258 ods. 4 Tr. por. (pôvodne § 207 ods. 2 zákona č. 141/1961 Zb.) a contrario, bol ustálený aj rozhodovacou praxou najvyššieho súdu. Výsluch podozrivého, ktorý bol podľa § 85 Tr. por. zadržaný, teda nie je možné využiť pred súdom ako dôkaz. Takýto výsluch, vykonaný pred vznesením obvinenia, by mal mať len vstupnú informačnú povahu a jeho obsah by mal slúžiť len na zdôvodnenie zadržania, začatie trestného stíhania a vznesenia obvinenia, prípadne na odôvodnenie väzby.

V prejednávanej veci teda súd prvého stupňa postupoval správne, keď na hlavnom pojednávaní dňa 30. januára 2012 zamietol návrh na čítanie výpovedí z výsluchov [REDAKOVANÉ] v procesnom postavení podozrivého. Uvedené výpovede nemohli byť v konaní ako

dôkaz vykonané a už vôbec na nich nemohlo byť založené súdne rozhodnutie. V tejto súvislosti preto dovolateľovi treba dať za pravdu, pokiaľ ide o tvrdenie, že odvolací súd sa nesprávne v odôvodnení svojho rozhodnutia (strana 6 a 7) opiera o sporné zápisnice, treba však zároveň dodať, že na nich nezaložil svoje rozhodnutie o vine a treste obvineného [REDACTED].

Vo vzťahu k obvinenému [REDACTED] odvolací súd vychádzal z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, keď sa plne stotožnil so skutkovým stavom tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil, a zdôraznil okrem výpovede samotného obvineného aj význam svedeckých výpovedí [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], zápisníc o domových prehliadkach a výpisov z telefónnych hovorov, a na ich základe urobil záver o vine a treste obvineného [REDACTED]. Poukazom na sporné zápisnice odvolací súd v podstate odôvodňoval len správnosť oslobodzujúceho výroku (obsiahnutého v rozsudku okresného súdu) vo vzťahu k obžalovanému [REDACTED], keď potreboval zdôrazniť nízku vierohodnosť výpovedí [REDACTED], ktoré boli v tomto konaní jediným dôkazom proti [REDACTED].

Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že odvolací súd nepostupoval správne, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na sporné zápisnice, ktoré nie sú spôsobilé byť dôkazom v konaní pred súdom. Na druhej strane takéto pochybenie nemá reálny dopad na práva obvineného [REDACTED] ani na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktorý môže byť naplnený jedine v prípade, ak by sa súd o nezákonné dôkazy reálne oprel a vyvodil z nich vinu, ktorú by nedosvedčovali iné dôkazy, čo plne zodpovedá aj výkladu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Európskym súdom pre ľudské práva v kontexte používania nezákonných dôkazov (m. m. rozsudok z 12. júla 1988 vo veci Schenk v. Švajčiarsko, rozsudok z 1. marca 2007 vo veci Heglás v. Česká republika, a iné).

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného [REDACTED] nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.“

14. Krajský súd v rozsudku sp. zn. 7 To 78/2012 z 13. novembra 2012 uviedol:

„Na základe podaných odvolaní preskúmal krajský súd napadnutý rozsudok v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného i okresného prokurátora sú čiastočne dôvodné.

V konaní pred súdom prvého stupňa boli vykonané dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Súd vykonané dôkazy vyhodnotil spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel k správnym skutkovým záverom.

Z dôvodov napadnutého rozsudku vyplýva, ktoré dôkazy boli pred súdom prvého stupňa vykonané, ako aj to, ktoré skutočnosti z jednotlivých dôkazov vplynuli. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva aj skutočnosť, ako prvostupňový súd jednotlivé dôkazy hodnotil. V tomto smere sú dôvody napadnutého rozsudku podrobné a vecne správne, a preto na ne krajský súd v podrobnostiach aj poukazuje.

Len s ohľadom na obsah odvolacích námietok, považuje krajský súd za potrebné zvýrazniť niekoľko skutočností.

Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že ani krajský súd na základe súhrnu dôkazov nemá pochybnosti o tom, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] sa dopustil skutku tak, ako ho ustálil v napadnutom rozsudku prvostupňový súd. O jeho vine totiž svedčí nielen jeho vlastná výpoveď, ale aj množstvo ďalších na hlavnom pojednávaní vykonaných dôkazov.

Sám obžalovaný opakovane popisoval, ako si zabezpečil prostredníctvom neznámeho bezdomovca SIM kartu, ktorej majiteľa by nebolo možné zistiť a tiež ako z nej poslal poškodenému [REDAKOVANÉ] pod pseudonymom [REDAKOVANÉ] výhražné SMS správy, podľa ktorých sa niečo stane jeho deťom, ak nezaplatí 110.000,- eur a tiež inštrukcie o odovzdaní peňazí. Vo svojich výpovediach ďalej popisoval, ako pod pseudonymom [REDAKOVANÉ] objednával u [REDAKOVANÉ] prepravu, na ktorú bol vyžiadaný on a malo pri nej dôjsť

k prevzatiu peňazí od poškodeného [REDACTED], no keď prišiel prevziať peniaze bol dňa 17.12.2009 zadržaný políciou.

Uvedené skutočnosti vyplývajúce z výpovede obžalovaného Nižnika sú potom podporené aj ďalšími dôkazmi. Zo svedeckých výpovedí [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] je zrejmé, že si obž. [REDACTED] prostredníctvom neznámeho bezdomovca zabezpečil SIM kartu, ktorá nebola na nikoho z nich zaregistrovaná. [REDACTED] vo svedeckej výpovedi tiež potvrdil, že obž. [REDACTED] mu dal SIM kartu, prostredníctvom ktorej zo svojho telefónu na žiadosť [REDACTED] tomuto dňa 17.12.2009 o 9.05 hod. poslal SMS podpísanú menom [REDACTED], pričom keď mu večer [REDACTED] zavolať, aby sa karty zbavil, tak túto spálil.

Na základe zápisníc o domových prehliadkach u obž. [REDACTED] a u [REDACTED] a výpisov telefónnych hovorov bolo zistené, že SIM karta s telefónnym číslom [REDACTED], z ktorej boli zaslané výhražné SMS správy, bola používaná v telefóne patriacom [REDACTED] [REDACTED] (mobil s IMEI: [REDACTED]).

Na základe uvedených dôkazov aj odvolací súd musí konštatovať, že skutok tak, ako ho ustálil prvostupňový súd v napadnutom rozsudku sa stal a že ho spáchal obžalovaný [REDACTED].

Dôsledne, v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. poriadku prvostupňový súd postupoval aj pri hodnotení dôkazov týkajúcich sa účasti obž. [REDACTED] na spáchaní predmetného trestného činu. Dôkazy prvostupňový súd totiž hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a vyvodil z nich logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia. Preto odvolací súd, aj keby bol presvedčený o potrebe dospieť k iným skutkovým záverom, ako to navrhol prokurátor vo svojom odvolaní, tak by nebol oprávnený napadnutý rozsudok len z tohto dôvodu zrušiť. Tu je však potrebné dodať, že po preskúmaní napadnutého rozsudku aj podľa krajského súdu sú skutkové závery okresného súdu skutočne logické, jasné, úplné a dôvodné a podľa krajského súdu v konečnom dôsledku správne.

Skutočne jediným dôkazom, respektíve jediným zdrojom údajov o tom, že [REDACTED] [REDACTED] vyhrážkami mal obž. [REDACTED] nútiť vydierať poškodeného [REDACTED], je iba [REDACTED] a jeho výpoveď obžalovaného. Táto výpoveď, ako na to poukázal aj

okresný súd, je však natoľko nevierohodná a zároveň nie je podporená ani žiadnym iným dôkazom, že aj krajský súd nemá ani najmenšie pochybnosti o nevine obž. ██████████.

Predovšetkým je zrejmé, že obž. ██████████ svoje tvrdenia menil podľa toho, ako sa vyvíjala dôkazná situácia. Nemožno prehliadnuť, že ██████████ prvýkrát označil za organizátora trestného činu až po svojom druhom zadržaní vo februári 2010, hoci bol prvýkrát v tejto veci zadržaný a vypočutý už 17.12.2009, keď prišiel do firmy ██████████ prevziať 110.000,- eur. Túto zmenu vo svojich tvrdeniach obž. ██████████ odôvodnil tým, že chcel byť na Vianoce doma. Z obsahu spisu je však zrejmé, že k zmene výpovede, aj ohľadom vlastnej účasti na spáchaní trestného činu, došlo až pod ťarchou dôkazov svedčiacich o jeho vine, teda po tom, čo na základe správ od telefónnych operátorov a výsledkov domových prehliadok bolo zistené, že bol to práve ██████████, ktorý vydieral poškodeného ██████████. Až pod ťarchou týchto dôkazov sa teda obž. ██████████ priznal k spáchaniu trestného činu, zároveň však začal tvrdiť, že trestný čin páchal zo strachu z vyhrážok ██████████ o fyzickej likvidácii a podľa jeho pokynov.

Obž. ██████████ pritom spočiatku tvrdil, že tieto pokyny týkajúce sa obsahu výhražných SMS správ mu ██████████ dal písomne pri osobnom stretnutí v deň zakúpenia SIM karty s telefónnym číslom ██████████ dňa 14.12.2009, pričom to tvrdil pri výsluchu dňa 11.2.2010, ale aj pri konfrontácii s ██████████ 11.2.2010, hoci mu už vtedy ██████████ uvádzal, že to možné nie je, nakoľko sa v tom čase nachádzal v talianskych Alpách s rodinou a známymi.

V súvislosti s týmto zistením, teda že od 11.12.2009 do 20.12.2009 bol ██████████ v talianskych Alpách, obž. ██████████ opäť menil svoje tvrdenia, keď prišiel s tým, že on sa musel s ██████████ stretnúť skôr, hoci ešte nemal zabezpečenú anonymnú telefónnu kartu, ale to len ██████████ tvrdil, že takú kartu má a pritom mal len vlastnú. Na hlavnom pojednávaní tieto rozpory vo výpovediach vysvetľoval tým, že bol v strese po zadržaní kukláčmi. Takéto vysvetlenie však ani krajský súd nepovažuje za postačujúce, pretože toto tvrdil nielen pri výsluchu obvineného 11.2.2010 (aj zadržaného - podozrivého 10.2.2010), ale aj pri konfrontácii s obv. ██████████, teda dokiaľ mu ██████████ nebolo uvedené, že takáto verzia možná nie je. Iné tvrdil až pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie, keď sa rozhodovalo o návrhu prokurátora na vzatie do väzby, čo by z

hľadiska jeho vysvetlenia zmien vo výpovediach znamenalo, že vtedy už v strese nevyppovedal, hoci sa rozhodovalo o jeho vzatí do väzby.

Okrem uvedených zmien vo výpovedi obž. [REDAKOVANÉ] je potrebné poukázať aj na ďalšiu skutočnosť, ktorá spochybňuje účasť obž. [REDAKOVANÉ] na trestnom čine. Obž. [REDAKOVANÉ] si totiž umelo vytváral dôkazy, ktoré mali svedčiť o jeho nevine. Sám sebe posielal SMS správy od osoby, ktorá mala vydierať poškodeného a tými sa snažil zakryť svoju účasť na trestnom čine. Dokonca SIM kartu odovzdal svojmu kamarátovi [REDAKOVANÉ], aby mu ten 17.12.2009 v čase, keď bude preberať peniaze od poškodeného [REDAKOVANÉ] zaslal SMS správu od osoby s menom [REDAKOVANÉ], ktorá mala poškodeného [REDAKOVANÉ] vydierať.

Je zrejmé, že týmito umelo vytvorenými dôkazmi sa snažil zbaviť podozrenia z účasti na trestnom čine, čo sa mu spočiatku aj darilo, keď bol dňa 17.12.2009 zo zadržania po výsluchu zadržaného - podozrivého prepustený. V súlade s týmto konštatovaním je aj správanie sa obž. [REDAKOVANÉ] po tom, čo bol 17.12.2009 z polície prepustený, keď telefonoval [REDAKOVANÉ], aby predmetnú SIM kartu zničil a zbavil sa tak dôkazov, ktoré by ho mohli usvedčiť.

Preto je dôvod domnievať sa, že aj neurčité náznaky vo vyjadreniach obž. [REDAKOVANÉ] o vydieraní pred kamarátmi, boli ním len účelovo vymyslené, aby vznikli pochybnosti o jeho vine, prípadne aby sa jeho vina zmiernila. Navyiac obž. [REDAKOVANÉ] pred žiadnym zo svojich kamarátov, ani pred žiadnym zo svojich blízkych nič určité o vydieraní zo strany obž. [REDAKOVANÉ] nikdy neuviedol. Akékoľvek sprostredkované informácie pochádzajúce od obž. [REDAKOVANÉ], ktoré nie sú podporené iným dôkazom, preto ani podľa odvolacieho súdu, nie sú dostatočným dôkazom k tomu, aby z neho bolo možné hodnoverne vyvodit' podiel [REDAKOVANÉ] na predmetnom trestnom čine.

Za situácie, keď obž. [REDAKOVANÉ] posielal sám sebe výhražné SMS správy, lebo sa bál pasce zo strany obž. [REDAKOVANÉ] (ako to obž. [REDAKOVANÉ] vysvetľoval), je tiež nepochopiteľné a neuveriteľné tvrdenie obžalovaného [REDAKOVANÉ], že zničil papier, na ktorom mu obžalovaný [REDAKOVANÉ] vlastnoručne napísal obsah SMS správ, ktoré mal pri páchaní trestného činu poslať a ktorý by mu pomohol zmierniť zodpovednosť za spáchanie predmetného trestného činu.

Nehodnoverne a nelogicky vyznievajú tiež tvrdenia obž. [REDAKOVANÉ] o strachu z obž. [REDAKOVANÉ]. Obž. [REDAKOVANÉ] si totiž v októbri 2009 dovolil z bankovej karty [REDAKOVANÉ] bez jeho dovolenia stiahnuť peniaze a vo februári 2010, napriek obavám o svoj život,

prišiel do firmy [REDACTED] robiť poisťky a dokonca počúvol jeho zavolanie a vyšiel s ním na chodbu. Nelogicky potom vyznievajú aj tvrdenia obž. [REDACTED], že hoci nevie o tom, aby [REDACTED] niekedy niekomu ublížil, tak sa ho bál a mal strach - z jeho vyhrážok o spôsobe havárie jeho autu, lebo vraj videl, že [REDACTED] vie vykopnúť nohu nad jeho rameno a že vie všetko zariadiť. V súvislosti s návštevou obž. [REDACTED] vo firme obž. [REDACTED] 1.2.2010 je potrebné z hľadiska hodnotenia výpovede obž. [REDACTED] spomenúť aj skutočnosť, že podľa tvrdenia obž. [REDACTED] mu mal obž. [REDACTED] na chodbe vyčítať, že všetko pokazí, čím mal myslieť nevydarenú vec so [REDACTED], kričať na neho a dať mu facku. Svedok [REDACTED] síce počul facku a aj ako obž. [REDACTED] obž. [REDACTED] vyhodil, ale nepočul žiadne výčitky a ani vyhrážky.

Inak ako nelogické nie je možné vyhodnotiť ani tvrdenie obž. [REDACTED], že sa mu [REDACTED] vyhrážal len preto, aby mu zabezpečil telefónnu kartu. Zároveň totiž tvrdil, že [REDACTED] vie vybaviť všetko, ešte aj pokuty, či akési žolíkové karty vodiča, ktoré pri svojom podnikaní používa.

V rozpore s ostatnými dôkazmi, najmä s výpoveďou svedka [REDACTED], je tvrdenie obž. [REDACTED], že po prevzatí peňazí od poškodeného 17.12.2009 mal zavolať po ďalšie pokyny obž. [REDACTED]. Podľa výpovede obž. [REDACTED] a podľa svedeckej výpovede [REDACTED] však mobil obžalovaného [REDACTED] s číslom, ktoré mal obžalovaný [REDACTED], pri odchode do Álp obž. [REDACTED] nechal [REDACTED]. Takže je vylúčené, aby obžalovanému [REDACTED] mohol 17.12.2009 telefonovať.

Zhodnoteniu výpovede obž. [REDACTED] okresným súdom ako nevierohodnej zodpovedajú aj závery znaleckého posudku z odboru psychológia, podľa ktorých obž. [REDACTED] je schopný správne vnímať, zapamätať si a správne reprodukovať prežité skutočnosti, ale zároveň vyšetrením znalec zistil u neho snahu javiť sa v lepšom svetle, snahu skresľovať skutočnosti vo svoj prospech, známky nesebakritičnosti, čo z psychologického hľadiska znižuje všeobecnú i špecifickú vierohodnosť jeho osoby.

Na strane druhej je tu výpoveď obž. [REDACTED], o ktorej nie je dôvod pochybovať a ktorý od začiatku zhodne tvrdí, že s predmetným trestným činom nemá nič spoločné a že tvrdenia obž. [REDACTED] nie sú pravdivé.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ani krajský súd nemá pochybnosti o tom, že výrok o oslobodení obž. ██████████ spod obžaloby je správny, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stiháný (§ 285 písm. a) Tr. poriadku).

Ako už bolo uvedené, krajský súd sa so skutkovými závermi, ku ktorým v napadnutom rozsudku došiel okresný súd vo vzťahu k obž. ██████████ v plnej miere stotožnil. Neprevzal však právnu kvalifikáciu tohto konania.

Obzvlášť závažného zločinu vydierania sa podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona dopustí, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel a týmto činom spôsobí značnú škodu, teda najmenej 26.600,- eur.

Ide tu o tzv. kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu, v ktorej znaky základnej skutkovej podstaty a znaky podmieňujúce použitie vyššej trestnej sadzby tvoria jeden celok. Pre dokonanie takéhoto kvalifikovaného trestného činu sa preto vyžaduje, aby boli naplnené všetky tieto znaky, teda tak znaky základnej skutkovej podstaty, ako aj znaky podmieňujúce použitie vyššej trestnej sadzby, ktoré pristupujú ku znakom základnej skutkovej podstaty.

V predmetnom prípade obž. ██████████ v priamom úmysle hrozbou inej ťažkej ujmy nútil ██████████, aby niečo konal. Značnú škodu, ako znak podmieňujúci použitie vyššej trestnej sadzby, však nespôsobil, ale len zamýšľal takú škodu spôsobiť. Preto teda ide len o pokus obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona, a nie o dokonaný obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona, ako konanie obžalovaného ██████████ nesprávne právne kvalifikoval prvostupňový súd v napadnutom rozsudku.

Krajský súd, aj keď sa so skutkovým stavom zisteným v napadnutom rozsudku stotožnil, tak nemal inú možnosť, ako napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo vzťahu k obž. ██████████ zrušiť podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. poriadku a na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku uznať vinu za pokus obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 14 ods. 1 k § 189 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zákona.

Chyby a to tak v prospech, ako aj v neprospech obž. ██████████, zistil odvolací súd aj vo výroku o treste.

V prvom rade je potrebné dať za pravdu odvolaniu prokurátora, že nie sú dané podmienky pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona. Vzhľadom na zmenu právnej kvalifikácie je však nutné skúmať, či nie sú splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. a) Tr. zákona, v zmysle ktorého súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom vtedy, ak odsudzuje páchatel'a za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť pokusu má súd za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Pri rozhodovaní o treste krajský súd vychádzal z ust. § 14 ods. 2 Tr. zákona, podľa ktorého pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin. Ustanovenie § 189 ods. 3 Tr. zákona určuje za obzvlášť závažný zločin vydierania trest odňatia slobody v sadzbe od 10 do 20 rokov.

Krajský súd ďalej pri rozhodovaní o treste, majúc na zreteli základné zásady ukladania trestov uvedené v ust. § 34 Tr. zákona, prihliadal najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti a na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Zároveň prihliadal aj na to, do akej miery sa konanie obžalovaného priblížilo k dokonaniu trestného činu, ako aj na okolnosti a na dôvody, pre ktoré k dokonaniu trestného činu nedošlo.

Pri zisťovaní poľahčujúcich a priťažujúcich okolností uvedených v § 36 a § 37 Tr. zákona, krajský súd, rovnako ako súd okresný, zistil len poľahčujúce okolnosti. Z nich zistil, že obžalovaný spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých (§ 36 písm. d) Tr. zákona), že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život (§ 36 písm. j) Tr. zákona) a že sa k spáchaniu trestného činu priznal a trestný čin úprimne oľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zákona). Priťažujúcu okolnosť krajský súd nezistil.

Už táto prevaha poľahčujúcich okolností naznačuje, že povaha a závažnosť stíhaného pokusu nie je taká, aby na dosiahnutie účelu trestu bolo potrebné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody až vo výmere 10 rokov a aby na ochranu spoločnosti nepostačoval aj trest kratšieho trvania.

Z hľadiska hodnotenia závažnosti a povahy pokusu odvolací súd ďalej prihliadol na to, že žiadna z hrozieb obsiahnutých v SMS správe adresovanej poškodenému [REDACTED]

nebola reálna a že obž. ■■■■■ žiadnu z hrozieb realizovať v úmysle nemal. Ďalej súd prihliadol aj na to, že napriek tomuto trestnému činu matka obžalovaného ■■■■■ naďalej pracuje vo firme poškodeného ■■■■■, pričom sa dobre pozná s oboma rodičmi a sám sa vyjadril, že po zistení toho, kto je za tým, prestal pociťovať strach.

Pri hodnotení toho, aký trest je nevyhnutný na nápravu obžalovaného a ochranu spoločnosti, krajský súd vzal do úvahy aj to, že obžalovaný pred spáchaním predmetného trestného činu a ani po jeho spáchaní sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania. V priebehu trestného stíhania sa oženil a z manželstva sa mu narodilo dieťa, o ktoré sa spoločne s manželkou stará. Podľa správy od zamestnávateľa ■■■■■ je obžalovaný pri vybavovaní úloh zodpovedný a je disciplinovaný.

Zohľadniac všetky uvedené skutočnosti dospel krajský súd k záveru, že vzhľadom na povahu a závažnosť predmetného pokusu by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom vo výmere 10-20 rokov bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a že na ochranu spoločnosti postačuje aj trest vo výmere 5 rokov. Trest v tejto výmere zodpovedá aj ust. § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zákona, podľa ktorého pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako päť rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň desať rokov.

Pokiaľ ide o spôsob výkonu trestu, so zreteľom na doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného a na závažnosť predmetného trestného činu nepovažoval odvolací súd osobu obžalovaného za tak narušenú, aby ho bolo potrebné na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradiť do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ako to v prípade páchatel'ov obzvlášť závažných zločinov ustanovenie § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zákona predpokladá. Na obžalovaného pred spáchaním trestného činu nielenže nebolo pôsobené výkonom trestu odňatia slobody, ale doposiaľ ešte nebol ani odsúdený pre trestný čin. Preto ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň v súlade s ust. § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zákona krajský súd rozhodol aj o treste prepadnutia vecí, ktoré boli použité na spáchanie trestného činu.

Keďže obžalovaný ■■■■■ bol odsúdený za obzvlášť závažný zločin na nepodmienečný trest odňatia slobody, v zmysle § 76 ods. 1 Tr. zákona mu mal byť uložený aj ochranný dohľad. Tento nedostatok napadnutého rozsudku však odvolací súd pre chýbajúce

si zabezpečil niekto iný ako obžalovaný [REDACTED] atď.), ktorý každý zo svojej perspektívy popisovali skutočnosti týkajúce sa spáchania skutku (viď vyššie), pričom tieto boli konzistentné a vzájomne sa dopĺňajúce i s výpoveďou samotného obžalovaného [REDACTED] ako i ďalšími v trestnom konaní zabezpečenými listinnými dôkazmi (domové prehliadky u obž. [REDACTED] a svedka [REDACTED] - objavené mobilné telefóny a SIM karty, z ktorých bolo vyhrázané, či volané, fotodokumentáciou mobilného telefónu poškodeného č. 1. 139-142, výpisom odchádzajúcich a prichádzajúcich hovorov a sms správ z mobilného tel. čísla [REDACTED]) súd ustálil priebeh skutku tak, ako je uvedené v odsudzujúcej časti skutkovej vety tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o tvrdenie obžalovaného [REDACTED], že to bol práve obžalovaný [REDACTED], ktorý „vymyslel“ plán ako vydierať poškodeného a ktorý ho mal nútiť vydieraním a vyhrázaním k samotnému zaslaníu výhražných sms správ a konaniu podľa jeho pokynov, jediným priamym dôkazom, ktorý mal osvedčovať uvedené tvrdenie mala byť výpoveď samotného obžalovaného [REDACTED].

Preto súd musel o to dôslednejšie vyhodnocovať dôveryhodnosť obvineného a jeho prípadné motivácie vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, či poškodiť inému.

Ako bolo už vyššie uvedené, pokiaľ súd konštatoval, že výpoveď obžalovaného Nižníka bola konzistentná s jeho výpoveďami z prípravného konania pokiaľ išlo o vlastný priebeh skutku, ktorý je obžalovanému kladený za vinu, jeho výpoveď pokiaľ ide o účasť obžalovaného [REDACTED] na spáchanom skutku (tak ako mu bolo v obžalobe kladené za vinu) bola vzájomne v priebehu celého trestného konania vzájomne protirečivá a v rozpore s inými, ničím nespochybnými dôkazmi.

Vo svojej výpovedi zo dňa 11.2.2010 mimo iné vypovedal, že obžalovaný [REDACTED] mu pri osobnom stretnutí dňa 14.12.2009, po tom čo zohnal SIM kartu na neznámeho človeka, povedal ako ma pri vydieraní postupovať, že má poslať v určenom čase tri sms - správy s obsahom, ktorý mu mal napísať na papier a odovzdať, pričom obsah týchto obžalovaným [REDACTED] napísaných sms správ sa presne zhodoval s obsahom správ, ktoré obžalovaný [REDACTED] skutočne poslal (dňa 15.12.2009 o 18.37 hod.: „Daj boh Šťastia [REDACTED] mňa volajú [REDACTED]. Stala sa jedna vec na každého to prichádza teraz ste ďalší v poradí mate tri zdravé deti malý [REDACTED] je v zahraničí, ale mate pekne 2 dcéry [REDACTED] a [REDACTED] neradi by sme boli keby sa im niečo stalo takže je to na vas nič nemusíte robiť len

zaplatiť 110000 eur. bankovky budú 100 a 50 eurovky platne neoznačené zbytočne nemiešajte viac ľudí do toho. napr. políciu vášho švagra [REDACTED]... takže budeme to riešiť cez špedíciu ona príde po peniašky k vám do firmy ([REDACTED]) dňa 17.12.2009 o 9.00 hod. keď príde šofér pošlite ho smer [REDACTED]...“ a ďalšie dve ktorými upresňoval pokyny pre poškodeného).

Vo svojej výpovedi z apríla 2011 ako aj na hlavnom pojednávaní už nevedel uviesť presný dátum a ani bližšie popísať okolnosti, ktoré by pomohli súdu ustáliť časový priebeh stretnutí s obžalovaným [REDACTED], na ktorých sa mu mal tento vyhrádzať zabezpečením dopravnej nehody v prípade, ak nebude robiť čo mu obžalovaný [REDACTED] prikáže a na ktorých mu mal dávať pokyny ako má postupovať pri vydieraní poškodeného, ale uviedol, že dňa 14.12.2009 sa určite s obžalovaným [REDACTED] nestretol, že sa pomýlil keďže vypovedal v strese po tom čo ho zobrali kukláči.

Uvedenému zdôvodneniu rozporu v tejto, pre dôveryhodnosť výpovede obžalovaného, dôležitej okolnosti súd neuveril, keďže v inom popise udalostí - pokiaľ išlo o samotný priebeh skutku bol obžalovaný [REDACTED] presný i konzistentný so svojimi neskoršími výpoveďami a skutočnosťami, ktoré uvádzal boli neskôr potvrdzované inými dôkazmi (zabezpečovanie SIM kariet, komunikácia s priateľmi, ale i okolnosti prečo ukončil „pracovný“ pomer s obžalovaným [REDACTED]).

Na dôvažok je potrebné uviesť, že obžalovaný [REDACTED] sa v žiadnom prípade nemohol dňa 14.12.2009 stretnúť osobne s obžalovaným Nižníkom, keďže bol na rodinnej dovolenke s priateľmi. Uvedenú okolnosť mal súd spoľahlivo preukázanú inými dôkazmi (výpoveďou manželky obžalovaného [REDACTED] - a priateľom [REDACTED], ktorí vypovedali, že vtom čase boli spoločne na dovolenke v talianskych Alpách).

Práve naopak dôveryhodnosť tvrdení obžalovaného pokiaľ ide o účasť obžalovaného [REDACTED] na spáchanom skutku bola ďalej oslabovaná samotným s prihliadnutím na reálnosť konkrétnej situácie absurdným správaním obžalovaného [REDACTED]. Tento vypovedal, že sa bál, aby na neho „polícia neprišla“ a preto požiadal kamaráta [REDACTED], aby mu tento na jeho mobil posielal sms správy (akože od neznámeho [REDACTED] - ktorý si mal nielen objednávať dopravu od [REDACTED] - špeditéra, ale ktorý si mal výslovne vypýtať ako šoféra obžalovaného [REDACTED], ktorý mal následne ísť v stanovenom čase po „zásielku“

do firmy poškodeného) z mobilného telefónneho čísla, z ktorého zasielal správy poškodenému, ktorými ho vydieral, aby tak odvrátil podozrenie z jeho osoby ako osoby, ktorá vydierala poškodeného. Teda vykonával určité logické operácie s úmyslom utajiť sa ako priamy páchatel'.

Berúc do úvahy uvedené správanie obžalovaného je pre súd ťažko uveriteľné, že by obžalovaný [REDAKOVANÉ] zahodil papier, na ktorom mal obžalovaným [REDAKOVANÉ] napísané znenie 3 sms správ, ktoré mal zaslať poškodenému, teda jediný priamy dôkaz, ktorý by potvrdzoval tú skutočnosť, že to bol práve obžalovaný [REDAKOVANÉ], ktorý vymyslel celý plán vydierania.

Rovnako z výpovede iných svedkov (matky obžalovaného [REDAKOVANÉ], jeho brata, manželky a priateľov [REDAKOVANÉ] či [REDAKOVANÉ]) nevyplynulo, že by sa im ako najbližším ľuďom obžalovaný [REDAKOVANÉ] zdôveril s tým, že je vydieraný [REDAKOVANÉ] a akým spôsobom. Vyjadrenia [REDAKOVANÉ] (o tom, že spomenul, že sa obžalovaný [REDAKOVANÉ] bojí [REDAKOVANÉ], či potrebuje SIM kartu pre [REDAKOVANÉ]) či matky obžalovaného [REDAKOVANÉ] a jeho brata (títo vypovedali, že pred zadržaním obžalovaného [REDAKOVANÉ] nevedeli nič o tom, že by mal ich syn ergo brat nejaké problémy) nijakým spôsobom v kontexte iných súdom vykonaných dôkazov nepoukazujú na to, žeby bol obžalovaný [REDAKOVANÉ] pred spáchaním skutku v zovretí strachu či obáv tak, ako ich sám uvádzal. Rovnako obžalovaným [REDAKOVANÉ] popisované „[REDAKOVANÉ] vykopávanie nôh nad jeho plece“ nemôže byť spôsobilé, s prihliadnutím na realnosť konkrétnej situácie, bez iných prejavov (ktoré neboli) vyvolať v niekom strach a obavy v takej miere, že by „bezmyšlienkovite“ plnil príkazy iného. Rovnaké úvahy platia ohľadne údajných „vyhrážok“ obžalovaného [REDAKOVANÉ] pokiaľ ide o zabezpečenie dopravnej nehody obžalovaného [REDAKOVANÉ].

Pokiaľ ide skúmanie motívu obžalovaného [REDAKOVANÉ] poškodiť obžalovanému [REDAKOVANÉ] tento mal rovnako súd za preukázaný a to z toho dôvodu, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal pár mesiacov pred skutkom „prepustiť [REDAKOVANÉ] zo zamestnania“.

Zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], znalca z odboru psychológie, ktorý vypracoval znalecký posudok na obžalovaného [REDAKOVANÉ] vyplýva, že jeho osoba je emočne nezrelá a labilná, pričom skúmaním zaznamenal u obžalovaného snahu sa javiť v lepšom svetle, a skresľovať skutočnosti vo svoj prospech i známky nesebakritičnosti, čo znižovalo ako všeobecnú tak i špecifickú vierohodnosť obžalovaného.

Svedkovia [REDACTED] (zamestnanec obžalovaného [REDACTED]), [REDACTED] (brat obžalovaného [REDACTED]) k vlastnému priebehu skutku neuviedli nič, vypovedali mimo iné ku okolnostiam za ktorých bol prepustený obžalovaný [REDACTED] zo zamestnania u obžalovaného [REDACTED], kde mimo iné uviedli, že sa obaja v podstate rozišli v zlom.

Keďže na základe vyššie rozvedených úvah mal súd za to, že časť výpovede obžalovaného [REDACTED] vo vzťahu k miere účasti obžalovaného [REDACTED] na spáchanom skutku, je hrubo nedôveryhodná a to s prihliadnutím na motívy výpovede obžalovaného [REDACTED] (prítomnosť motívu poškodiť [REDACTED] - pre ukončenie pracovného pomeru, motívu znížiť mieru svojej trestnej zodpovednosti - snaha vyvolať dojem, že bol ku skutku nútený a vydieraný pod hrozbou ťažkej ujmy) a pre hrubé rozpory v podstatných okolnostiach týkajúcich sa miery účasti obžalovaného [REDACTED] na skutku (vid' vyššie - rozpory týkajúce sa časového popisu stretnutí obžalovaného [REDACTED] a [REDACTED]), pre absurdnosť správania obžalovaného [REDACTED] (vid' úvahy o neponechaní si sms správ, ktoré mal zaslať poškodenému ako jedinému priamemu dôkazu proti [REDACTED] v kontexte jeho snáh o odvrátenie podozrenia vypisovaním fiktívnych sms správ prostredníctvom kamaráta [REDACTED]) a rovnako s prihliadnutím na závery psychologického posudku na obžalovaného [REDACTED] (ktorým bola konštatovaná mimo iné i znížená tak všeobecná ako aj špecifická dôveryhodnosť obžalovaného [REDACTED]), súd rozhodol, že nebolo dokázané, že obžalovaný [REDACTED] v presne nezistený deň, v mesiaci november 2009 v Prešove, na ul. [REDACTED] pod hrozbou fyzickej likvidácie obv. [REDACTED] a jeho vtedajšej priateľky a pod hrozbou havárie jeho motorového vozidla tomuto prikázal, aby do konca roka 2009 zabezpečil anonymnú telefónnu kartu, kde v prípade, ak to urobí, bude mu poskytnutá finančná odmena, z ktorej na základe ústnych a písomných pokynov obv. [REDACTED] [REDACTED] mal následne zaslať SMS správu na telefón [REDACTED], v ktorej sa tomuto mal vyhrážať, že sa niečo môže stať jemu a jeho trom deťom, ak nezaplatí 110.000,- €, kde peniaze mali byť odovzdané dňa 17.12.2009, o 09.00 hodine vo firme [REDACTED], v obci [REDACTED], ktoré peniaze mal vo firme prevziať obv. [REDACTED] a následne mal po vyzdvihnutí peňazí ísť smerom na [REDACTED] a ďalej postupovať podľa telefonických pokynov obv. [REDACTED].

Súd na základe vyššie rozvedeného obžalovaného [REDAKOVANÉ] spod obžaloby oslobodil podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný trestne stihany.

Naproti tomu, berúc v úvahy vykonané dokazovanie a skutkové úvahy vyššie rozvedené a popísané mal súd za preukázané, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] dňa 14.12.2009, prostredníctvom neznámej osoby, zakúpil telefónnu kartu [REDAKOVANÉ], z ktorej dňa 15.12.2009, o 18.37 hodine zaslal SMS správu na telefón [REDAKOVANÉ], v ktorej sa tomuto vyhrážal, že sa niečo môže stať jemu a jeho trom deťom, ak nezaplatí 110.000,- €, kde peniaze mali byť odovzdané dňa 17.12.2009, o 09.00 hodine vo firme [REDAKOVANÉ], v obci [REDAKOVANÉ], ktoré peniaze mal vo firme prevziať obv. [REDAKOVANÉ] a následne mal po vyzdvihnutí peňazí ísť smerom na [REDAKOVANÉ], kde pri preberaní peňazí bol obv. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zaistený príslušníkmi PZ. Uvedené ako bolo skôr rozvedené mal súd za preukázané nielen z výpovede samotného obžalovaného a jeho priznania sa, ale aj z výpovedí iných svedkov (viď vyššie), ktorí každý zo svojej perspektívy popísali skutkové okolnosti tak, že tieto spolu s výpoveďou obžalovaného [REDAKOVANÉ] vytvorili konzistentný sled udalostí, vzájomne sa potvrdzujúcich a osvedčujúcich priebeh skutku tak, ako je vyjadrený v skutkovej vete odsudzujúcej časti tohto rozsudku.

Následne súd po právnej stránke posúdil skutok, pre ktorý bol obžalovaný uznaný za vinného ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 3 písm. b) Trestného zákona, pretože páchatel' iného hrozbou inej ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal a chcel činom spôsobiť značnú škodu.

Ťažkú ujmu súd vnímal ako vyvolanie strachu u poškodeného, že v prípade, ak nebude postupovať podľa pokynov obžalovaného [REDAKOVANÉ] tak bude ublížené jeho trom deťom. To že uvedená hrozba skutočne vyvolala u poškodeného [REDAKOVANÉ] strach o bezpečnosť jeho detí svedčí aj to, že v podstate okamžite kontaktoval orgány činné v trestnom konaní.

Súd mal za to, že obžalovaný sa skutku dopustil v priamom úmysle.

Trest má byť vyvážený, aby zabezpečil náležitú ochranu našej spoločnosti a prevýchovu páchatel'a, pričom súčasne iných odradí od páchania trestných činov a vyjadrí morálne odsúdenie páchatel'a.

K osobe obžalovaného [REDAKOVANÉ] súd zistil, že tento je ženatý, z miesta bydliska je hodnotený všeobecne. Doposiaľ nebol súdne trestaný, svoj skutok oľutoval.

Obžalovanému [REDAKOVANÉ] bol ukladaný trest vo vzťahu k obzvlášť závažnému zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 3 písm. b/ Tr. zák., kde zákon ukladá uloženie trestu odňatia slobody v rozmedzí od 10 do 20 rokov.

Súd u oboch obžalovaného zistil 3 poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. d/, j/, l/ (spáchal trestný čin vo veku blízkom mladistvých a táto skutočnosť mala vplyv na jeho vôľovú a najmä rozumovú spôsobilosť - znalec udával, že ide u obžalovaného o osobu s intelektom v subnorme a že ide o človeka citovo nestabilného; viedol pred spáchaním trestného činu riadny život a v podstate sa priznal k spáchaniu trestného činu a tento aj úprimne oľutoval)) a žiadnu priťažujúcu okolnosť. Za stavu ustálenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v pomere 3:0, súd upravoval trestnú sadzbu zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. (zníženie hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou trestnej sadzby) a tak prichádzalo do úvahy uloženie trestu v trestnej sadzbe od 10 rokov do 16 rokov a 8 mesiacov.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného trestným zákonom.

Súd po zhodnotení okolností prípadu aplikoval pri uložení trestu odňatia slobody ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. a to na základe nasledovných najmä skutkových úvah.

Prvou a pre súd významnou okolnosťou prípadu bola tá skutočnosť, že počas celého konania nebola prítomná žiadna indícia, že by obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol plánoval skutočne svoje hrozby adresované poškodenému [REDAKOVANÉ] uskutočniť v prípade, ak by poškodený nesplnil k čomu bol nútený. Druhou podstatnou skutočnosťou, ktorá uvedené nepriamo potvrdzuje je to, že samotný poškodený pre súdom uviedol, že v momente keď zistil „kto je za tým“, prestal sa o svoje deti báť. Tomu, že zo strany obžalovaného išlo o nerozvážnosť a nepremyslenie možných následkov svedčí aj popis jeho osobnosti tak ako vypovedal znalec z odboru psychológia, teda že išlo o osobnosť nezrelú a s rozumom v pásme podpriemeru.

Za takejto skutkovej situácie s prihliadnutím na osobu obžalovaného mal súd za to, že uloženie trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe od 10 rokov až 16 rokov a 8 mesiacov by bolo v danom prípade pre obžalovaného neprimerane prísne.

Na základe uvedeného mal súd za to, že trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov bude pre páchatel'a dostatočný a zabráni obžalovanému v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienku na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od trestných činov.

Súd pri ukladaní trestu bral do úvahy ustanovenie § 39 ods. 3 písm. c/ Trestného zákona, kedy v konaní nemôže uložiť kratší trest ako 5 rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby aspoň 10 rokov.

Následne súd podľa § 48 ods. 4 Tr. zákona obžalovaného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, keďže mal so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a (prvý krát súdne trestaný) za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa stráženia bude jeho náprava lepšie zaručená.

Pri páchaní predmetného obzvlášť závažného zločinu boli obžalovaným Nižníkom použité: mobilný telefón zn. NOKIA 6300i - [REDAKOVANÉ], mobilný telefón zn. NOKIA 6070 - IMEI [REDAKOVANÉ], SIM karta [REDAKOVANÉ] číslo [REDAKOVANÉ] a SIM karta [REDAKOVANÉ] číslo [REDAKOVANÉ], pričom uvedené veci patrili obžalovanému [REDAKOVANÉ] a preto súd mu zároveň uložil trest prepadnutia týchto vecí podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona.»

16. Ústavný súd považuje v prvom rade za podstatné uviesť, že podľa už spomenutej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Ústavný súd teda pripomína už spomenutý obmedzený rozsah jeho právomoci preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov, nevynímajúc zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a Trestný zákon, viedli k rozhodnutiu vo veci samej. K tomu dodáva, že nepatrí do jeho právomoci zaoberať sa rozhodnutím o vine a treste (II. ÚS 31/94) ani otázkou právnej kvalifikácie

skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania a o ktorom sa s konečnou platnosťou koná a rozhoduje pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 18/00). Inými slovami, úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy taktiež vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

17. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu (s poukazom aj k odôvodneniu rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 61/2011 z 5. apríla 2012, pozn.) vrátane sťažovateľom prezentovaných úvah v ich všeobecnej rovine (pozri bod 3.1, pozn.) konštatuje, že tak najvyšší súd ako súd dovolací, ako aj krajský súd ako súd odvolací konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Tak krajský súd, ako aj najvyšší súd vo svojich napadnutých rozhodnutiach primerane rozumným a v okolnostiach veci nielen postačujúcim, ale výslovne až detailným a popisným spôsobom reflektovali na sťažovateľom vznesené obhajobné tvrdenia a ním udané pochybenia, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnili svoje úvahy, opierajúc sa o skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania a z nich odvodené právne závery. Ústavný súd v tejto súvislosti vyzdvihuje veľmi podrobnú skutkovú analýzu veci predstretú krajským súdom ako súdom odvolacím, ktorý až detailným a veľmi precíznym spôsobom zhodnotil dôkaznú situáciu v predmetnej trestnej veci, neopomínajúc ani tie najmenšie čiastkové aspekty a detaily, ktorého odôvodnenie ústavný súd hodnotí ako príkladné až vzorové a ktorého právne závery aj z dôvodu ich obsahovej obsažnosti a tým podmienenej aj ich preskúmateľnosti nie je zo strany ústavného súdu vhodné a ani potrebné nahrádzať ďalšími doplňujúcimi úvahami (v záujme vylepšovania už aj tak veľmi precízneho odôvodnenia, pozn.).

18. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

19. Na podporu svojich záverov ústavný súd zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

20. Ústavný súd teda uzatvára, že právne závery krajského súdu a najvyššieho súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi týmito napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. K obdobnému záveru dospel ústavný súd aj pri posudzovaní porušenia sťažovateľom označeného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, keďže sťažovateľ mal v procesnom postavení obvineného, či už v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom obhajcu najprv ustanoveného, potom zvoleného, za prítomnosti ktorého aj vypovedal a za prítomnosti ktorého sa aj jednotlivé úkony v prípravnom konaní vykonávali vrátane samotného hlavného pojednávania. Námietky týkajúce sa jeho výpovedí v procesnom postavení zadržaného podozrivého najvyšší súd zhodnotil tak, že *„Pokiaľ ide o namietané zápisnice o výsluchu dovolateľa zo 17. decembra 2009 a 10. februára 2010, z vyšetrovacieho spisu (1. časť) vyplýva, že dovolateľ tu bol vypočúvaný v postavení podozrivej osoby, bol poučený o právach a povinnostiach podľa § 34, § 121 a nasl. Tr. por. vrátane práva zvoliť si obhajcu. Túto možnosť dovolateľ nevyužil, resp. pri výsluchu zo dňa 10. februára 2010 prehlásil, že v prípade, ak bude v danej veci obvinený a pôjde o prípad nutnej obhajoby, žiada o ustanovenie obhajcu. Tento mu bol následne súdom po vznesení obvinenia ustanovený (opatrenie Okresného súdu Prešov z 11. februára 2010). Pri oboch výsluchoch dovolateľ svojim podpisom potvrdil, že na neho nebol vyvíjaný žiaden psychický ani fyzický nátlak a že vypovedal dobrovoľne. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že uvedené výsluchy boli vykonané v neprítomnosti obhajcu, túto nemožno považovať za opodstatnenú, pretože v tomto štádiu trestného konania neexistoval zákonný dôvod na povinnú obhajobu. Okrem iného, v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Tr. por., totiž povinná obhajoba vzniká až momentom vznesenia obvinenia, teda vtedy, keď sa osoba podozrivá dostane do pozície osoby obvinenej z trestného činu. Zmenou postavenia sa totiž podstatne mení postavenie tejto osoby predovšetkým čo do jej práv a povinností, rovnako ako možností orgánov činných v trestnom konaní a súdu zasahovať do jej práv v súvislosti s týmto trestným konaním. Zákonodarca teda jasne vyjadril vôľu chrániť práva osôb obvinených z trestného*

činu povinnou obhajobou tak, aby sa mohli kvalifikovane brániť.“; uvedené vysvetlenie je aj z hľadiska ústavných kautelov možné považovať za postačujúce. Naostatok je aj pre ústavný súd nepochopiteľná aktivita sťažovateľa, ktorý na jednej strane sám spochybňuje obsahovú hodnotu svojich výpovedí, z ktorých (po ich preštudovaní po

doručení predmetného trestného spisu, pozn.) vyplýva jeho priznanie, ktoré na druhej strane bolo vo veci konajúcimi súdmi zhodnotené v jeho prospech ako jedna z poľahčujúcich okolností, ako aj okolnosti, ktorá viedla tak okresný súd, ako aj krajský súd k mimoriadnemu zníženiu trestnej sadzby u sťažovateľa, a to pod dolnú hranicu Trestným zákonom danej trestnej sadzby (bližšie pozri závery bodov 14 a 15, pozn.). V kontexte uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Vo vzťahu k ďalším námietkam sťažovateľa vyplývajúcim z bodu 3.2 ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ tieto námietky (nie všetky, pozn.) vzniesol až v dovolacom konaní a neuplatnil ich (všetky námietky vyplývajúce z bodu 3.2) v predošlých štádiách trestného konania vedeného proti jeho osobe. Nebolo to tak pri žiadnom procesnom úkone vykonanom v prípravnom konaní vrátane preštudovania vyšetrovacieho spisu z 21. apríla 2011, ani po doručení obžaloby a výzve okresného súdu z 28. júna 2011, postupujúc podľa § 240 Trestného poriadku, ani na hlavnom pojednávaní konanom v dňoch 13. októbra 2011, 30. januára 2012, 31. januára 2012, 27. februára 2012 a 3. apríla 2012 a v neposlednom rade ani v podanom odvolaní z 8. marca 2013. Ak teda sťažovateľ v predošlých štádiách trestného konania neuplatní v konaní pred ústavným súdom predostretú argumentáciu, uberá orgány činné v trestnom konaní, ako aj všeobecné súdy o príležitosť sa s týmito jeho námietkami vysporiadať, resp. ich zohľadniť, a zároveň diskvalifikuje ústavný súd z ich preskúmania z dôvodu princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03 a III. ÚS 201/04). V dôsledku uvedeného

sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti ústavný súd odmieta z dôvodu nedostatku svojej právomoci, vychádzajúc z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal aj porušenie ďalších základných práv, a to čl. 21 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 59 a čl. 65 ústavy. Podľa čl. 21 ods. 1 ústavy obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy odmieta z dôvodu uvedeného v bode 21 pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa čl. 59 ústavy dane a poplatky sú štátne a miestne. Podľa čl. 65 ods. 1 ústavy obec a vyšší územný celok sú právnické osoby, ktoré za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Podľa čl. 65 ods. 2 ústavy obec a vyšší územný celok financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií... Sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ústavný súd odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže už uvedené články nemajú opodstatnenie v okolnostiach sťažovateľovej trestnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016